

NYUGDÍJAZÁS ÉS NYUGDÍJ MELLETTI MUNKAVÁLLALÁS

GINOP-5-3-5-18-00186
Munkavállalás 55 éves kor felett

2022. 03. 28.

Tartalom

Az idősödő munkavállalók munkavállalásának elősegítése az egészségügyi és szociális ágazatban	4
Nyugdíjazás, nyugdíj melletti munkavállalás	4
I. TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI NYUGDÍJSZOLGÁLTATÁSOK	4
Mely jogszabály szabályozza a nyugdíj szolgáltatásokat?	4
Öregségi nyugdíj	5
Ki jogosult öregségi teljes nyugdíjra?	5
Ki kaphat öregségi résznyugdíjat?	5
Ki jogosult a kedvezményes nyugdíj igénybevételére?	5
Mi számít jogosultsági időnek?	5
Mely esetben nem állapítható meg a kedvezményes nyugellátás?	6
Kit tekintünk saját háztartásban nevelt gyermeknek a jogosultsági idő kiszámítása során?	6
Mely időtartamot nem lehet jogosultsági időként figyelembe venni?	6
Hogyan számítják ki a 40 éves kedvezményes nyugdíj összegét?	6
A nők 40 éves kedvezményes öregségi nyugdíjazási lehetőségén túlmenően van-e mód az öregségi nyugdíjkorhatár betöltése előtt nyugdíjat igénybe venni?	6
Mitől függ az öregségi nyugdíj összege?	7
Milyen időtartamokat tekintünk szolgálati időnek?	7
Mely jogszabály határozza meg azokat az időszakokat, amelyek nyugdíjszerző szolgálati időnek számítanak?	7
Hogyan kell a szolgálati időt számításba venni?	7
Mikor csökkentik arányosan a szolgálati időt?	7
A felsőfokú tanulmányok elismerhetőek-e szolgálati időnek?	7
Szolgálati időnek minősül-e a szakmunkástanuló idő és a szakközépiskolai tanulmányok ideje?	8
A gyermeknevelési ellátások igénybevétele mikor ismerhető el szolgálati időnek?	8
A hosszú szolgálati idő elismerése	9
Hogyan lehet a szolgálati időt igazolni?	9
Hogyan szerzhető szolgálati idő megállapodás útján?	9
Az öregségi nyugdíj alapját képező havi átlagkereset meghatározása, az öregségi nyugdíj összege	9
Mitől függ az öregségi nyugdíj összege?	9
Mi a nyugdíj alapjául szolgáló havi átlagkereset fogalma?	9
Mivel igazolhatók a keresetekre vonatkozó adatok?	9
Hogyan számolják ki a nyugdíj összegét?	9
A nyugdíj induló összegének számítási képlete:	10
A nettó havi "életpálya" átlagkereset számítása:	10
Nettósítás	10
Valorizálás	10

II. A NŐK KEDVEZMÉNYES NYUGDÍJA:	10
Az azonnali igénybevételt indokolhatja (amint teljesülnek a nők kedvezményes nyugdíjának feltételei):	11
A nők kedvezményes nyugdíja igénylésének halasztását indokolhatja:	11
A döntés során érdemes számításba venni a nyugdíjvesztésüket	11
Mi okozza veszteséget?	12
Megfontolások a nyugdíjba menetel időpontjának meghatározásakor	12
Mikor igényelhető a kedvezményes (Nők 40) nyugdíj?	13
III. A NYUGDÍJ MELLETTI MUNKAVÉGZÉS SZABÁLYAI.....	13
Van-e lehetősége az öregségi nyugdíjban vagy korhatár előtti ellátásban részesülő személynek, a nyugellátása folyósítása mellett keresőtevékenységet folytatni?	13
Az egészségügyi szolgálati jogviszony	14
Nyugdíjat pótló jövedelem–kiegészítés	15
Az egészségügyi szolgálati jogviszonyban állók nyugdíjkorhatár betöltése előtti teendőiről	15
Mi a teendője annak a személynek, aki a közszférában létesít jogviszonyt?	16
Van-e járulékfizetési kötelezettsége a nyugellátásban részesülő személynek?	16
A nyugdíj mellett dolgozó személy szerez-e szolgálati időt?	16
Mely esetben lehet a saját jogú nyugellátást növelni?	16
IV. NYUGDÍJMEGÁLLAPÍTÁS, NYUGDÍJFOLYÓSÍTÁS	16
Hogyan kell igényelni a nyugellátás megállapítását?	16
Hol kell előterjeszteni a nyugellátás megállapítása iránti igényt?	17
Visszamenőlegesen megállapítható-e a nyugellátás?	17
Visszavonható-e a nyugdíj megállapítása iránti igény?	17
Mely naptól állapítható meg a nyugellátás?.....	17
Mi történik abban az esetben, ha a nyugdíjra jogosultság fennáll, azonban kereseti adatok hiányában a nyugellátás összegét nem tudják megállapítani?	17
Hogyan folyósítják a nyugdíjbiztosítási szervek által megállapított ellátásokat?	18
Mi történik akkor, ha a NYUFIG a megállapított nyugellátást késedelmesen folyósítja?	18
Ha a saját jogú nyugdíjkérelme elbírálása alatt a kérelmező meghal, a hozzátartozó hol nyújthatja be a hozzátartozói nyugellátásra vonatkozó kérelmét?	18
Milyen adatváltozást kell bejelenteni?	18
A nyugellátásból mekkora összeget lehet letiltani?	18
A nyugdíjas halála esetén kit illet meg az utolsó havi nyugellátás?	18
Be kell-e jelenteni a nyugdíjas elhalálását?	19
Mi az eljárás, ha valaki egyszerre több nyugdíjbiztosítási ellátásra is jogosult?	19
Meddig lehet a kiutalt, de fel nem vett nyugdíjat későbbi időpontban felvenni?.....	19
Lehet-e kérni a nyugellátás folyósításának szüneteltetését?.....	19
Hogy indul az adategyeztetési eljárás?	19
Az eljárás során a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv milyen adatokról értesíti a biztosítottat?	19
Az adatközlést követően mi a biztosított teendője?	19

Mennyi ideig tart az egyeztetési eljárás?	19
Van-e különbség az adategyeztetési eljárásban, ha a biztosított kéri az eljárás lefolytatását?	20
Mely korcsoportok esetén indult, indul hivatalból eljárás?	20
Milyen módszerrel történik a nyugdíjak értékének megőrzése?	20
Mi a nyugdíjas fogyasztói árindex?.....	20
Mit jelent a nyugdíjprémium?.....	20
13. havi nyugdíj	21
Adóköteles bevételnek minősül-e a nyugdíj?.....	21
Ki minősül kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vagy társas vállalkozónak?	21
Hogyan érinti a nyugdíjakat hazánk Európai Uniói tagsága?.....	21
Nyugdíj szempontjából kiket érint hazánk Európai Uniói tagsága?	21
Hogyan számolják ki a nyugdíjat azoknál, akik több országban szereztek jogosultságot?.....	21
Intézmények	22
V. MELLÉKLETEK:.....	22

Az idősödő munkavállalók munkavállalásának elősegítése az egészségügyi és szociális ágazatban

Nyugdíjazás, nyugdíj melletti munkavállalás

Ismert, hogy az egészségügyi és szociális ágazatban dolgozók közül sokan készülnek nyugdíjba, kihasználva a 40 éves jogviszonyt követő kedvezményes nyugdíjazás lehetőségét. Azoknak, akik még nem döntöttek el, hogy mikor tervezik abbahagyni a munkavégzést, érdemes elgondolkodni azon is, hogyan fogja érinteni a nyugdíjazás rövid és hosszú távon a megélhetési lehetőségeiket.

A nők számára az egészségügyben választható lehetőségek:

- kedvezményes nyugdíj 40 éves jogviszonnyal 65 éves életkor betöltése előtt
- nyugdíj 65 éves korban
- nyugdíj + további munkavégzés nyugdíjszerű juttatás mellett az öregségi nyugdíjkorhatár eléréséig vagy tovább

A szociális ágazatban

- kedvezményes nyugdíj 40 éves jogviszonnyal 65 éves életkor betöltése előtt
- nyugdíj 65 éves korban
- nyugdíj + munkavállalás, de nem a közszférában

Ha valaki nyugdíj igénybevétele mellett vállal munkát, számolnia kell azzal, hogy ezzel már nem növelhető a nyugdíj, igaz járulékfizetésre sincs szükség.

Kiadványunkban összefoglaljuk a nyugdíjakkal, nyugdíj-megállapítással kapcsolatos jogszabályokat, bemutatjuk a nyugdíjakat befolyásoló tényezőket, a nyugdíjszámítás metodikáját, az egészségügyi ágazatban jellemző eltéréseket.

A nyugdíjak várható alakulásáról az eddigi munkaviszonyai, keresete alapján konkrétan is kérhet tájékoztatást a MÁK Nyugdíjfolyósító Igazgatóságától, de a következő leírások, a mellékletben található táblázatok, mintaszámítások alapján hozzávetőleges kalkulációt maga is végezhet.

I. TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI NYUGDÍJSZOLGÁLTATÁSOK

Mely jogszabály szabályozza a nyugdíjszolgáltatásokat?

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény és a végrehajtására kiadott 168/1997. évi (X. 6.) Korm. rendelet.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében az alábbi nyugdíjszolgáltatások megállapítására van lehetőség:

- saját jogú nyugellátás: az öregségi nyugdíj (ide értve a nők 40 év jogosultsági idővel igénybe vehető kedvezményes nyugdíját),
- hozzátartozói nyugellátások: - az özvegyi nyugdíj, - az árvaellátás, - a szülői nyugdíj, - a baleseti hozzátartozói nyugellátások, - az özvegyi járadék.

Öregségi nyugdíj

Öregségi nyugdíjra jogosultságot több feltétel egyidejű teljesítésülése esetén lehet szerezni, ezek:

- az előírt (65 éves) nyugdíjkorhatár betöltése,
- az előírt minimális szolgálati idő,
- életkorra tekintet nélkül 40 év jogosultsági idő.

Ki jogosult öregségi teljes nyugdíjra?

Öregségi teljes nyugdíjra az jogosult, aki a születési évének megfelelő öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte, és legalább húsz év szolgálati idővel rendelkezik. Öregségi teljes nyugdíjra életkorától függetlenül jogosult az a nő is, aki legalább negyven év jogosultsági idővel rendelkezik.

Ki kaphat öregségi résznyugdíjat?

Öregségi résznyugdíjra az jogosult, aki az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte, és legalább tizenöt év szolgálati idővel rendelkezik.

Ki jogosult a kedvezményes nyugdíj igénybevételére?

Öregségi teljes nyugdíjra életkorától függetlenül jogosult az a nő, aki legalább negyven év jogosultsági idővel rendelkezik.

Az öregségi nyugdíj folyósítását - az öregségi nyugdíj kezdő időpontjától, öregségi nyugdíjasként létesített jogviszony esetén pedig a jogviszony létesítésének hónapját követő hónap első napjától a jogviszony megszűnése hónapjának utolsó napjáig - szüneteltetni kell, ha a nyugdíjas közalkalmazotti jogviszonyban, egészségügyi szolgálati jogviszonyban, áll.

Mi számít jogosultsági időnek?

Jogosultsági időnek minősül a

- kereső tevékenységgel járó biztosítási vagy azzal egy tekintet alá eső jogviszonnyal, valamint
- a terhességi-gyermekágyi segélyben, csecsemőgondozási díjban, - gyermekgondozási díjban, - gyermekgondozást segítő ellátásban, gyermekgondozási segélyben, - gyermeknevelési támogatásban, - gyermekek otthongondozási díjában és - a súlyosan fogyatékos vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermekeire tekintettel megállapított ápolási díjban eltöltött idővel, vagy ezekkel egy tekintet alá eső, 1998. január 1-jét megelőzően szerzett szolgálati idő.

Az ötödik, és minden további gyermek figyelembevételével a 32 év munkajövedelem utáni járulékfizetési idő egy-egy évvel csökken, és ennyivel emelkedik a gyermeknevelési ellátás folyósítási ideje alapján beszámítható idő. Legalább 25 év munkavégzéssel megalapozott szolgálati időt azonban a tizenegyedik, vagy több gyermekes igénylőnek is igazolnia kell a kedvezményre jogosultsághoz.

1 háztartásban nevelt gyermekek száma	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11 vagy több
keresőtevékenységgel szerzett szolgálati idő	32	32	32	32	31	30	29	28	27	26	25

A fentiek alkalmazása során - a gyermekgondozást segítő ellátásban eltöltött idővel egy tekintet alá esik a háromévesnél fiatalabb gyermek gondozásával (ha a szülő a gyermek gondozása miatt fizetés nélküli szabadságban részesült) szerzett szolgálati idő,

- a gyermekek otthongondozási díjában eltöltött idővel egy tekintet alá esik: a tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos, tizenkét évesnél fiatalabb vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermek gondozásával (ha a szülő a gyermek gondozása miatt fizetés nélküli szabadságban részesült) szerzett szolgálati idő, valamint a háromévesnél idősebb, de tízévesnél fiatalabb, tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermek gondozására tekintettel megállapított gyermekgondozási segélyben eltöltött idővel szerzett szolgálati idő.

Mely esetben nem állapítható meg a kedvezményes nyugellátás?

Az öregségi teljes nyugdíj nem állapítható meg, ha a kereső tevékenységgel járó biztosítási vagy azzal egy tekintet alá eső jogviszonnyal szerzett szolgálati idő nem éri el a harminckét évet, olyan nő esetén pedig, akinek gyermekek otthongondozási díját, vagy a súlyosan fogyatékos vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermekére tekintettel ápolási díjat állapítottak meg, vagy aki 1998. január 1-jét megelőzően ezzel egy tekintet alá eső szolgálati időt szerzett, a harminc évet.

Kit tekintünk saját háztartásban nevelt gyermeknek a jogosultsági idő kiszámítása során?

Saját háztartásban nevelt gyermeknek azt a vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermeket kell tekinteni, aki a jogosulttal életvitelszerűen együtt élt és annak gondozásából rendszeres jelleggel legfeljebb csak napközbeni időszakokra került ki, vagy személyére tekintettel családi pótlékot folyósítottak.

Mely időtartamot nem lehet jogosultsági időként figyelembe venni?

Jogosultsági időként nem vehető figyelembe

- a munkanélküli ellátás folyósításának időtartama,
- az egyébként szolgálati időként elismerhető tanulmányi idő,
- a passzív, vagyis a biztosítási jogviszony megszűnését követően folyósított táppénz időtartama,
- az 1998. január 1-jét megelőzően - nem gyermekgondozás vagy gyermekápolás miatt igénybevett - fizetés nélküli szabadság szolgálati időnek minősülő első 30 napja,
- 18. életévét betöltött tartósan beteg közeli hozzátartozó gondozása miatt folyósított ápolási díj időtartama.

Hogyan számítják ki a 40 éves kedvezményes nyugdíj összegét?

A kedvezményre jogosultak nyugdíjának összegét az általános szabályok szerint számítják ki, részükre csökkentés nélküli öregségi nyugdíjat állapítanak meg.

A nők 40 éves kedvezményes öregségi nyugdíjazási lehetőségén túlmenően van-e mód az öregségi nyugdíjkorhatár betöltése előtt nyugdíjat igénybe venni?

2012. január elsejétől a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló 2011. évi CLXVII. törvény rendelkezései nyomán a nyugdíjkorhatár betöltése előtt nyugellátás megállapítására nincs lehetőség.

Mitől függ az öregségi nyugdíj összege?

Az öregségi nyugdíj összege az elismert szolgálati időtől és az öregségi nyugdíj alapját képező havi átlagkereset összegétől függ.

Milyen időtartamokat tekintünk szolgálati időnek?

Azokat az időszakokat (pl. munkaviszony tartama, egyéni vagy társas vállalkozás folytatása), amely alatt a biztosított (foglalkoztatott magánszemély, egyéni vagy társas vállalkozó, őstermelő) nyugdíjjárulék fizetésére kötelezett volt, illetve megállapodás alapján nyugdíjjárulékot fizetett.

Mely jogszabály határozza meg azokat az időszakokat, amelyek nyugdíjszerző szolgálati időnek számítanak?

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény és a végrehajtására kiadott 168/1997. évi (X. 6.) Korm. rendelet tételesen meghatározza a szolgálati időként figyelembe vehető és figyelembe nem vehető időtartamokat. **Mit jelent a szolgálati idő kapcsán a szerzett jog továbbvitele?** A szolgálati idő szabályai 1998. január 1-jétől változtak, de a biztosítással járó jogviszony 1998. január 1. napját megelőző időtartamát továbbra is az 1997. december 31-én hatályos jogszabályok alapján kell figyelembe venni.

Hogyan kell a szolgálati időt számításba venni?

A szolgálati időt naptári naponként kell számításba venni és 365 naptári napot kell egy évnek tekinteni. Ugyanazt az időtartamot csak egyszer lehet számításba venni.

Mikor csökkentik arányosan a szolgálati időt?

A 2003. december 31-ig hatályos szabály szerint, az 1996. december 31-ét követő időszakban, ha a biztosított – nyugdíjjárulék alapjául szolgáló – keresete a minimálbérnél kevesebb volt, akkor olyan arányban lehet ezt az időszakot szolgálati időként figyelembe venni, ahogy a kereset aránylik a minimálbérhez. Ha pl. a kereset a minimálbér fele volt, az 1 napi kereset félnapi szolgálati időt jelent.

2004. január 1-jétől az arányos szolgálati idő-számítást csak a nyugdíj összegének kiszámításánál kell alkalmazni, a nyugdíjra való jogosultság megállapításánál már nem. Ez kedvező változás, különösen a részmunkaidőben foglalkoztatottak részére, ugyanis nyugdíjjogosultság szerzhető 20 évi biztosítási jogvissonnyal akkor is, ha az – akár teljes mértékben – részmunkaidős foglalkoztatás volt és csak pl. a minimálbér fele után történt járulékfizetés.

Továbbra sincs arányos szolgálati idő csökkentés a Munka Törvénykönyve alapján teljes munkaidőben foglalkoztatottaknál, illetve azoknál a személyeknél, ahol a munkakörre irányadó meghatározott munkaidőben történik a foglalkoztatás (pl. az egészségre ártalmas munkakörülmény miatt csökkentett idejű foglalkoztatás az előírás).

A felsőfokú tanulmányok elismerhetőek-e szolgálati időnek?

Szolgálati időként kell figyelembe venni az öregségi nyugdíjra jogosultság szempontjából az 1998. január 1-je előtt a felsőoktatási intézményben nappali képzésben folytatott – legfeljebb azonban a képesítés megszerzéséhez a tanulmányok folytatása idején szükséges – tanulmányok idejét.

Az 1997. december 31-e utáni időszakban a nappali tagozaton folytatott tanulmányi idők beszámítására akkor kerülhet sor, ha az ellátást igénylő a járulék megfizetésére, vagy a tanulmányok alatt vagy a nyugdíjigény beadásáig megállapodást köt és a fizetéskor érvényes minimálbér alapulvételével számított 34 százalékos nyugdíjjárulékot megfizeti.

A felsőoktatási intézmény nappali képzésében folytatott tanulmányok címén a tanulmányi időszak (tanulmányi év, tanulmányi félév) kezdetét magában foglaló hónap első napjától a végét magában foglaló hónap utolsó napjáig eltelt idő számít szolgálati időnek.

Szolgálati időként kell figyelembe venni a két egymást követő tanulmányi időszak közötti tanulmányi szünet idejét is. Több képesítés megszerzésére irányuló tanulmányok folytatása esetén legfeljebb az egyik képesítés megszerzéséhez szükséges idő vehető figyelembe. (DE a nők kedvezményes nyugdíjának igénylése során az egyébként szolgálati időként elismerhető tanulmányi idő, nem jogosultsági idő!)

Szolgálati időnek minősül-e a szakmunkástanuló idő és a szakközépiskolai tanulmányok ideje?

Annak vizsgálatakor, hogy valamely jogviszony a szolgálati idő számításakor figyelembe vehető-e, abból kell kiindulni, hogy az adott jogviszony biztosítási kötelezettséggel járt-e, továbbá ennek alapján történt-e járulékfizetés. A szakmunkástanulóknak kötelezően járó ösztöndíj után a foglalkoztatójuk járulékfizetésre volt kötelezett, sőt a tanulók a tanulmányaik utolsó évében már általában szakmunkás bért kaptak, amely után szintén járulékot kellett fizetni, ez alapozta meg biztosításukat, szolgálati idejüket. A szakképzésről szóló jogszabály változása következtében a korábbi szakmunkásképző intézet és szakmunkástanuló elnevezés is megváltozott. Az oktatás általában szakképző iskolákban folyik. A szakképzési törvény a gyakorlati oktatást nyújtó foglalkoztató és a tanuló között szerződési kötelezettséget ír elő. E szerződésben kell meghatározni a tanuló részére járó díj összegét, amely a minimálbér 20 %-ánál kevesebb nem lehet, s ennek alapján kell a foglalkoztatónak járulékot fizetnie. E járulékfizetés alapozza meg az ő esetükben a tanulói idő beszámítását a szolgálati időbe.

- A társadalombiztosításról szóló 1975. évi II. törvény szerint a szakmunkástanuló biztosítottként minősült.
- 1995. április 1-jétől a szakmunkástanuló akkor volt biztosított, ha ösztöndíjban (munkabérben) részesült. Az ösztöndíj után a foglalkoztató, a munkabér után a foglalkoztató és a tanuló fizette meg a járulékot az általános szabályok szerint.
- Az 1996. január 1-jétől hatályos előírás szerint a szakmunkástanulóra, ha ösztöndíjban (munkabérben) részesül, továbbá a tanuló szerződés alapján szakképző iskolai tanulmányokat folytató tanulókra terjed ki a biztosítás. A szakmunkástanulók után az előző bekezdés szerint, a szakképző iskolai tanulók esetében a foglalkoztató, a szerződést kötő gazdálkodó szervezet, illetve egyéni vállalkozó kötelezett a járulékfizetésre.
- 1997-től a tanuló szerződés alapján szakképző iskolai tanulmányokat folytató tanulókra terjed ki a biztosítás. A foglalkoztató, a szerződést kötő gazdálkodó szervezet, illetve egyéni vállalkozó kötelezett a járulékfizetésre.

A gyermeknevelési ellátások igénybevétele mikor ismerhető el szolgálati időnek?

- A gyermekgondozási segély folyósításának ideje 1998. január 1-je előtt szolgálati időnek minősül, ezt követően azonban csak akkor, ha az előírt nyugdíjjárulékot megfizették.
- A gyermekgondozási díj folyósításának ideje 2000. január 1-je előtt szolgálati időnek minősül, de 2000. január 1-je után csak akkor ismerhető el szolgálati időnek, ha az előírt nyugdíjjárulékot megfizették.
- A gyermeknevelési támogatás az ápolási díj és a gyermekek otthongondozási díja csak az előírt nyugdíjjárulék fizetési kötelezettség teljesítése esetén ismerhető el szolgálati időnek.

A hosszú szolgálati idő elismerése

A hosszú szolgálati idővel rendelkezők teljesítményének magasabb fokú elismerését biztosítja, hogy 40 év szolgálati idő felett minden további szolgálati év 2,0 %-os többletet biztosít az ún. nyugdíjskálán (1. számú melléklet). Vagyis pl. 45 év esetén a megállapított nyugdíj, 90 %-a a nyugdíj alapjául szolgáló átlagkeresetnek.

Hogyan lehet a szolgálati időt igazolni?

A szolgálati időt naptári naponként kell számításba venni és 365 naptári napot kell egy évnek tekinteni. Ugyanazt az időtartamot csak egyszer lehet számításba venni. A szolgálati időt a társadalombiztosítási igazgatási szervek nyilvántartása alapján kell számításba venni. A társadalombiztosítási igazgatási szervek nyilvántartásai alapján nem igazolt szolgálati időket - ha jogszabály másként nem rendelkezik - abban az esetben kell figyelembe venni, ha azokat az igénylő - a foglalkoztató által kiállított egykorú eredeti okirattal (igazolással) vagy hiteles másolatával, vagy - a foglalkoztató eredeti nyilvántartásai alapján kiállított igazolással, vagy egyéb hitelt érdemlő módon bizonyítja.

Hogyan szerezhető szolgálati idő megállapodás útján?

A nyugellátás összegét jelentősen befolyásolja a megszerzett szolgálati idő hossza, sőt bizonyos idő megszerzése feltétele a jogosultságnak. A 1997. évi LXXX. törvény lehetőséget nyújt azok számára is a nyugellátáshoz szükséges szolgálati idő megszerzéséhez, akik egyáltalán nem állnak vagy álltak biztosítási kötelezettséggel járó jogviszonyban, vagy a nyugdíjra jogosultsághoz nem elegendő a szolgálati idejük. A megállapodás útján szerzett szolgálati idő azonos értékű az egyéb módon szerzett szolgálati idővel.

Az öregségi nyugdíj alapját képező havi átlagkereset meghatározása, az öregségi nyugdíj összege

Mitől függ az öregségi nyugdíj összege?

Az öregségi nyugdíj alapját képező havi átlagkereset nagyságától és a megszerzett szolgálati idő hosszától.

Mi a nyugdíj alapjául szolgáló havi átlagkereset fogalma?

A biztosított nyugdíjjárulék-fizetési kötelezettségének alapját képező keresetnek, jövedelemnek a törvény szerint számított átlaga.

Az öregségi nyugdíj alapját képező havi átlagkereset összegét az 1988. január 1- jétől a nyugdíj megállapításának kezdő napjáig elért (kifizetett), a kifizetés idején érvényes szabályok szerint nyugdíjjárulék alapjául szolgáló kereset, jövedelem havi átlaga alapján állapítják meg.

Mivel igazolhatók a keresetekre vonatkozó adatok?

Amennyiben a társadalombiztosítási nyilvántartásban bejelentési adat nem található, a munkáltató nyilvántartása alapján kiállított igazolással, vagy a munkavállaló birtokában lévő egykorú okirattal.

Hogyan számolják ki a nyugdíj összegét?

Az öregségi nyugdíj összege (a nők kedvezményes nyugdíjának összege is) változatlanul két tényezőtől függ: az elismert szolgálati időtől, és a számított havi nettó "életpálya" átlagkereset összegétől. Az életpálya átlagkereset számítása során az 1988. január 1. óta (ez a személyi jövedelemadó bevezetésének időpontja) eltelt időszak keresetét kell figyelembe venni.

A nyugdíj induló összegének számítási képlete:

A megszerzett szolgálati idő teljes években (365 naptári naponként) mért tartamától függő %-os mértékű nyugdíjszorzóval meg kell szorozni a számított havi nettó "életpálya" átlagkereset összegét. (1. számú melléklet)

A nettó havi "életpálya" átlagkereset számítása:

Az öregségi nyugdíj összegét az 1988. január 1-jétől a nyugdíj megállapításának kezdő napjáig, nyugdíjalapot képező keresetek és jövedelmek havi átlaga alapján kell meghatározni, ha az igénylő rendelkezik ezen időszak legalább fele részére keresettel. (Nyugdíjalapot képező kereset az, amely után fizették a mindenkori előírt nyugdíjcélú járulékokat vagy jogszabály ez alól mentességet biztosított. Ez utóbbira példa az a rendelkezés, amely a koronavírus-járvány miatt különösen veszélyeztetett ágazatokban dolgozók szolgálati idejét biztosítja azokra a veszélyhelyzet alatti időtartamokra, amikor mentesültek a nyugdíjjárulék fizetésének kötelezettsége alól.)

Nettósítás

Az öregségi nyugdíj alapját képező nettó havi "életpálya" átlagkeresetet úgy kell meghatározni, hogy az egyes naptári években elért, figyelembe vehető bruttó kereseteket naptári évenként csökkenteni kell az adott naptári évben hatályos jogszabályok szerinti járulékmértékek és a személyi jövedelemadók figyelembe vételével.

Valorizálás

A keresetek valorizációja azt jelenti, hogy a korábbi években elért nettó kereseteket a nyugdíjazást megelőző év szintjére hozzák. Ez úgy történik, hogy az egyes évek nettó kereseteit a nemzetgazdasági nettó átlagkereset növekedésének ütemével emelik. (Ennek oka, hogy a pénz nem ugyan annyit ér az egyes években. Pl.1988-as jövedelem több mint 40-szer annyit érne manapság, a valorizációs szorzók az országos nettó átlagkereset egyes években történő növekedését tükrözik.)

A valorizációs szorzók alakulása a 2. számú mellékletben található.

A felszorozott, majd átlagolt éveket ezután arányosítják a szolgálati évek szerint.

II. A NŐK KEDVEZMÉNYES NYUGDÍJA:

Ha az ember azt hallja, hogy a nők 40 éves jogosultsági idővel az általános nyugdíjkorhatárnál hamarabb, kedvezményrel nyugdíjba mehetnek, szinte mindenki ennek a pozitív oldalát látja. A mielőbbi nyugdíjba vonulás igénye természetes. Számos okból merül fel, így például:

- az egészség romlása, a munkavégző képesség csökkenése, különösen a rokkantsági nyugdíj megszüntetése után,
- családi teendők, elsősorban az unokák és idős szülők ellátása, illetve abban való részvétel,
- a munkáltatók és a kollégák „ösztökélése” (Te már elmehetsz nyugdíjba!),
- egyszerűen a munkától, munkahelytől való menekülés,
- több szabadidő iránti igény,
- az ideális életvitel megteremtése.

A nők kedvezményes nyugdíja kétségkívül népszerű, ennek ellenére mégis érdemes megvizsgálni, hogy valóban előnyös-e a számukra ez a megoldás. Változatlanul az egyik legtöbb fejtörést okozó probléma a kedvezményes nyugdíjra jogosultságot szerzett nők számára az, hogy mikor érdemes igényelniük ezt a kedvezményes nyugellátást. Mérlegeléskor figyelembe kell venni, át kell gondolni a következőket:

Az azonnali igénybevételt indokolhatja (amint teljesülnek a nők kedvezményes nyugdíjának feltételei):

- Az egyetlen olyan nyugellátás Magyarországon, amely a korhatár betöltése előtt igénybe vehető. A nyugdíjkorhatár az elmúlt években emelkedett, és valószínű, hogy, további emelés várható. (2011-ben a nyugdíjkorhatár 62 év volt, ehhez képest határozták meg a legalább 40 évi jogosító idő követelményét, de a nyugdíjkorhatár idén 65 évre emelkedett, így szinte minden nő elmehet a korhatára betöltése előtt nyugdíjba, vagyis jogosan tartanak attól az érintettek, hogy ha várnak az igényléssel, akkor már nem lesz elég a 40 év)
- Indokolhatja az igénybevételt a közszférában közszolgálati jellegű (közalkalmazotti, köztisztviselői, kormánytisztviselői stb.) jogviszonyban történő munkavégzés (ilyen esetben a munkáltatót kötelezi a törvény az érintetteknek kedvező feltételekkel történő munkáltatói felmentésre, ha legkésőbb a felmentési idő utolsó napján teljesül a 40 éves jogosító idő-feltétel.
- A nyugdíjas munkavállalás lehetősége A Nők40 mellett is bármilyen jogviszonyban (ahol dolgozhat, **kivéve a közszférát!**) szerzett keresete is járulégmentes. Megszűnt a nők kedvezményes nyugdíja mellett szerzett keresetre vonatkozó korábbi kereseti korlátozás is. Így a versenyszférában a kedvezményes nyugdíja mellett dolgozó nő korlátozás nélkül, 18,5%-os kedvezménnyel veheti föl a keresetét a nyugdíja mellett.

A nők kedvezményes nyugdíja igénylésének halasztását indokolhatja:

- ha jó a munkahely, és a munkáltató tovább kívánja foglalkoztatni a munkavállalóját, aki ezzel hosszabb szolgálati időt szerezhet, így a nyugdíjszámításhoz szükséges nyugdíjszorzója magasabb lehet,
- ha az érintett figyeli a szolgálati ideje napokban kifejezett számát, és tudja, hogy ha a nő a szolgálati ideje teljes években mért tartama (ehhez a napokban mért szolgálati időt 365-tel kell elosztani, és az eredményből az egész számot figyelembe venni), akkor 40 évi szolgálati időt meghaladóan évente 2 százalékkal nő a nyugdíja összege,
- ha figyelembe veszi, hogy a nyugdíjszámításhoz minden évben új valorizációs szorzókat kell alkalmazni, amelyek nagysága a tárgyévben elért nemzetgazdasági átlagbér-növekedéshez igazodik, vagyis érdemes kivárni a nyugdíjigényléssel, ha emelkedő átlagbéreket produkáló évekről van szó.

A döntés során érdemes számításba venni a nyugdíjvesztéséget

Ugyanakkor, ha valaki igénybe veszi a „Nők 40”-nel lehetővé tett korhatárkedvezményt, akkor **lényegesen alacsonyabb nyugdíjat kap élete végéig**, mint amennyit a korhatár elérésekor történő nyugdíjba menetel esetén kapna. **A nyugdíjvesztés pedig rejtett módon jelentkezik, mert azt nem direkt nyugdíjcsökkentés, hanem a rendszer működése váltja ki.**

Az érintettek valószínűleg nem, vagy széles körben nem tudnak a rejtett veszteségről. A nyugdíjazáskor csak azzal számolnak, hogy a nyugdíjuk alacsonyabb lesz, mint a keresetük, amit általában természetesnek is tartanak, mint ahogy az is. A rejtett veszteség figyelmen kívül maradását erősíti az a tájékoztatás, hogy a „Nők 40”-et igénybe vevők teljes nyugdíjat kapnak. Ez igaz is a nyugdíj megállapításakor. A nyugdíjvesztés csak az általános korhatár elérése után következik be.

Mi okozza veszteséget?

A „Nők 40”-et igénybe vevők nyugdíjveszteségének jelenlegi nyugdíjrendszerünkben két alapvető összetevője van:

- a szolgálati idő hosszából adódó eltérés, ami évi 2 százalékpont és egyszerűen kiszámítható: korhatár-kedvezményes évek szorozva 2-vel, tehát ha valaki nem 40, hanem 45 évet dolgozik a nyugdíjösszege 10 százalékponttal magasabb lesz.
- a keresetek valorizációjának és a nyugdíjak indexálásának eltérése, amit már bonyolultabb kiszámítani.

A kedvezményes nyugdíjat igénybevevő alacsonyabb átlagkeresettel és alacsonyabb nyugdíjszorzóval megállapított nyugdíjat kap, amelynek összege a megállapítást követően a nyugdíjas fogyasztói árindex alapján kiszámolt mértékben növekedik. Például egy 2013-ban 100 ezer Ft-tal induló nyugdíj 2022-ben mintegy 130 ezer Ft.

A keresetek valorizációja során a nemzetgazdasági nettó átlagkereset növekedését veszik figyelembe,

Egy egyszerű példával érzékeltetve:

Ha valakinek 2013-ban 125 ezer Ft volt a képzett átlagkeresete, ugyanez a kereset 2022-ben már 241,6 ezer Ft a **valorizáció miatt**, tehát a később megállapított nyugdíj mintegy havi 193 ezer Ft, tehát több, mint 60 ezer Ft-tal magasabb, mint akinek azt korábban állapították meg, és csak a nyugdíjindexálással növekedett, miközben minden más (szolgálati idő és a 2013-ig tartó keresetek is) azonos.

Megfontolások a nyugdíjba menetel időpontjának meghatározásakor

Abban az esetben ha rendelkezünk is a kedvezményes nyugdíj igénybevételéhez szükséges szolgálati idővel érdemes figyelembe kell venni várhatóan hogyan alakulnak a bérek és hogyan alakul az infláció a jövőben. Tekintettel az egészségügyi és szociális ágazatban jellemző munkaerőhiányra, a nemzetközi lemaradásunkra és a már elhangzott politikai ígéretekre, az egészségügyi és szociális ágazatban a bérek további növekedése várható. A nyugdíjak viszont továbbra is legfeljebb az infláció mértékével fognak nőni, tehát a bérek és nyugdíjak közti különbség nőni fog. A nyugdíjak elértéktelenedését még inkább érezhetik azok, akiknek alacsony a nyugdíja.

Kihasználva a jelentős munkaerőhiányból adódó helyzetet, viszont lehet választani a nyugdíj helyetti vagy melletti foglalkoztatás közt is, bár annak feltételei nem elég rugalmasak. A számadatokból látható, hogy a nyugdíjazás a dolgozók felénél 58 év körül bekövetkezik, de 65 éves korban a munkavállalók 90%-a nyugdíjba megy. Kevésbé jellemző ez az orvosokra, akik közül sokan 70 év felett is dolgoznak. Elmondható, hogy az ágazatban dolgozók az orvosok kivételével, 65 év felett elsősorban a nyugdíjra támaszkodnak, mint megélhetési forrásra. Tekintettel arra, hogy a nyugdíjasok száma a növekvő életkor miatt nem csökken olyan ütemben, mint a nyugdíjakat fenntartani hivatott fiatalabb korosztályoké, azzal lehet számolni, hogy a már korábban megállapított nyugdíjak jelentősen nem fognak nőni. Bár a nyugdíjak megállapításakor valamelyest lépést tartanak a keresetek alakulásával, azonban a későbbiekben már nem kerül sor a keresetek növekedésével arányos növekedésre, hanem jó esetben az infláció követésére, így szükségképpen a nyugdíjak elértéktelenednek. (A jelenlegi 160 000 Ft/fő/hó átlagos nyugdíj a jelenlegi átlagos nettó keresetek felét éri el.)

A 3. mellékletben található példaszámításban összehasonlítottuk azoknak a nyugdíját, akik 40 éves jogosultsági idővel nyugdíjba mentek, azoknak a munkavállalóknak a nyugdíjával, akik 65 éves életkorukig dolgoztak. Bár a számítások a jövőre nézve becslésen alapulnak, de a tények is ezt erősítik meg. Az öregségi nyugdíjkorhatárig dolgozóknak a havi nyugdíj összege már 65 éves kortól kezdve mintegy 80 százalékkal magasabb lesz azokkal összehasonlítva, akik 40 éves jogviszonnal 58 évesen mentek el nyugdíjba.

3 alapeset modelleztünk a mellékletben:

1. 40 éves munkaviszonnal kedvezményes nyugdíjba menni,
2. tovább dolgozni 65 éves korig és azt követő nyugdíj
3. vagy nyugdíj 40 évi jogviszonnal és mellette munkavállalás.

A mi példánkban a munkavállalás változatlan munkakörben és a bértábla szerint emelkedik.

Ma a nők jellemzően 79-80 évig élnek és a kedvezményes nyugdíjjal leghamarabb 58 éves korban mennek nyugdíjba. Más munkavállalói csoportokra vagy más feltételeknél az összegek eltérőek lehetnek, de a tendenciák ugyanazok.

Ennek alapján következtetések:

- 65 éves életkorig az jár legjobban, az elérhető keresetek tekintetében, aki 40 éves munkaviszonnal nyugdíjba megy és teljes munkaidőben, változatlan munkakörben dolgozik, mivel így a munkajövedelmé mellé a nyugdíjat is megkapja.

- 65 éves kortól a havi nyugdíjokban meglévő különbség igen jelentős lesz. A nyugdíj mellett munkát vállalók nyugdíja közben csak az inflációval nő, míg azoké, akik nem mentek el nyugdíjba és úgy dolgoztak tovább, sokkal magasabb nyugdíjat kaphatnak a következő életszakaszban

- 70 éves életkorban az addig elért jövedelem (kereset + nyugdíj) még mindig magasabb azoknál, akik a korai nyugdíjat és az amelletti munkát választották, azonban a nyugdíjból származó összesített jövedelmek azoknál lesznek magasabbak, akik nem mentek el 40 év után nyugdíjba, hanem tovább dolgoztak 65 éves korukig.

- 75 éves életkorra, - ami még mindig alacsonyabb, mint a magyar várható élettartam, a nők esetén különösen - egyértelmű, hogy a 75 éves korig megszerzett összes jövedelem az 58 és 75 év közti életszakaszban, de a teljes életpályára vetítve is akkor a legnagyobb, ha valaki, bár elmehetne nyugdíjba korábban, azonban az öregségi nyugdíjkorhatárig dolgozik. Ez esetben a teljes életkeresete 5 millióval lesz több annál, aki a nyugdíjat és a nyugdíj melletti munkavállalást választotta,

Ha azokkal hasonlítjuk össze, akik a 40 éves jogviszonnal nyugdíjba mentek és nem vállaltak tovább munkát 80 százalékkal nagyobb bevételre tesznek szert és a nyugdíjból származó jövedelmük is több mint 14 millió Ft-tal lesz több, annak ellenére, hogy a munkával töltött évek száma csak 7 évvel több.

Akinek 2020-ban állapították meg a nyugdíját, az több mint 80 százalékkal többet kap induló nyugdíjként annál, akinek a nyugdíj megállapítása 2013-ban történt. Ezért időben mérlegelni kell, hogy a rövidebb vagy hosszabb időszakra optimalizálja a munkavállaló az életkeresetét.

Mikor igényelhető a kedvezményes (Nők 40) nyugdíj?

Ha a nők kedvezményes nyugdíjának kettős időfeltétele teljesül – egyrészt a legalább 40 évi jogosító idő megszerzése, másrészt e 40 éven belül a legalább 32 év, keresőtevékenységgel járó biztosítási jogviszonyban (azaz munkával) töltött idő után járó szolgálati idő megszerzése –, akkor onnantól kezdve egészen a nyugdíjkorhatára betöltéséig a jogosult bármikor igényelheti a kedvezményes nyugdíját. Nem kell a kedvezményes nyugdíjat attól a naptól igényelni, amikor az erre való jogosultság megnyílik.

III. A NYUGDÍJ MELLETTI MUNKAVÉGZÉS SZABÁLYAI

Van-e lehetősége az öregségi nyugdíjban vagy korhatár előtti ellátásban részesülő személynek, a nyugellátása folyósítása mellett keresőtevékenységet folytatni?

A versenyszférában az öregségi nyugellátásban részesülő személy, korlátozás nélkül folytathat keresőtevékenységet. A nők kedvezményes öregségi nyugdíjában részesülők, ha munkaviszonyban állnak, a keresetük után nem fizetnek nyugdíjjárulékot, így az e jogviszonyból származó keresetük mellett korlátozás nélkül folyósítják számukra a nyugdíjat. A korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban részesülő személy ellátását szüneteltetni kell, ha a keresőtevékenységből származó jövedelme a tárgyév első napján érvényes minimálbér havi összegének tizennyolcszorosát (2022-ben 3.600.000,- Ft) meghaladja.

2013. július 1-jétől az öregségi nyugdíj folyósítását - a jogviszony kezdő hónapját követő hónap első napjától a jogviszony megszűnése hónapjának utolsó napjáig - **szüneteltetni kell, ha a nyugdíjas közalkalmazotti jogviszonyban**, kormányzati szolgálati jogviszonyban, állami vezetői szolgálati jogviszonyban, közszolgálati jogviszonyban, bírói szolgálati viszonyban, igazságügyi alkalmazotti szolgálati viszonyban, ügyészségi szolgálati viszonyban, fegyveres szervvel hivatásos szolgálati viszonyban, illetőleg a Magyar Honvédséggel szerződéses vagy hivatásos szolgálati viszonyban áll. 2021-től e felsorolás **kiegészült az egészségügyi szolgálati jogviszonyban** foglalkoztatottakkal. Az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött személy kizárólag a Kormány engedélyével foglalkoztatható tovább, kivéve az veszélyhelyzetet, mivel ennek tartama alatt nincs szükség – egészségügyi dolgozók esetében – a Kormány engedélyére.

Az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött, **egészségügyi szolgálati jogviszonyban** álló személyek továbbfoglalkoztatás esetén az egészségügyi szolgálati jogviszonyban álló öregségi nyugdíjat szüneteltetni kell, erre az időre az egészségügyi dolgozók jövedelem-kiegészítésre jogosultak.

Az egészségügyi szolgálati jogviszony

Egészségügyi dolgozó minden egészségügyi tevékenységet végző ember, aki az általa ellátott egészségügyi tevékenység végzésére jogosító szakképesítéssel rendelkezik, vagy aki nem rendelkezik ugyan ilyen szakképesítéssel, de közreműködik a szakképesítéssel rendelkező egészségügyi dolgozók által ellátandó feladatokban. Vagyis egészségügyi dolgozó az orvos, a fogorvos, a gyógyszerész, az ápoló, az asszisztens.

Ezzel szemben az *egészségügyben dolgozó* az, aki nem tartozik az egészségügyi dolgozók körébe, de az egészségügyi szolgáltatóval a szolgáltató működőképességének, illetve az egészségügyi szolgáltatások üzemeltetésének biztosítása céljából munkavégzésre irányuló jogviszonyban áll. Vagyis egészségügyben dolgozó a kórházi adminisztráció nem egészségügyi végzettségű beosztott tagja (jogász, közgazdász, pénzügyes stb.)

A korábbi évek jellemzője, hogy a közszférában alkalmazandó nyugdíjpolitikai elvekről szóló kormányhatározat szerint a nyugdíjas közalkalmazottak az illetményüket és a nyugdíjukat egyidejűleg nem vehetik fel.

Ugyanakkor – tekintettel az egészségügyben jellemző munkaerőhiányra, létrehozták a jövedelemkiegészítés rendszerét (JKR), amelyben a nyugdíjas egészségügyi dolgozók részére a munkáltatójuk megigényelheti a szüneteltetett nyugdíjuknak megfelelő összegű jövedelem-kiegészítést. Ezt a jövedelem-kiegészítést nem a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság fizeti, hanem a munkáltató. Az érintett nyugdíjas dolgozók így megkapják a nyugdíjuknak pontosan megfelelő összeget, csak más jogcímen és más forrásból.

Akár a foglalkoztatási jogviszony során lesz nyugdíjas a munkavállaló, akár nyugdíjas korában vállal munkát, a szüneteltetésnek be kell következnie. Az első esetben a nyugdíjazás kezdő időpontjától, a második esetben nyugdíjasként pedig a munkavégzésre irányuló jogviszony létesítésének első napjától a jogviszony megszűnése hónapjának utolsó napjáig.

A szüneteltetést a munkavállalónak kell bejelenteni a szüneteltetésre okot adó esemény (öregségi nyugdíjra lett jogosult a munkavállaló, vagy nyugdíjasként foglalkoztatási jogviszonyt létesített) bekövetkeztét követő

15 napon belül az Államkincstárhoz csatolt országos hatáskörű Nyugdíjfolyósító Igazgatósághoz. (Pontosabban: az Igazgatóság Ügyfélszolgálati Irodájában személyesen – előzetes bejelentés alapján, vagy Ügyfélkapun keresztül elektronikus úton, amelyhez nyomtatványok, kitöltési útmutatók, tájékoztatók a Nyomtatványtárból érhetőek el az Igazgatóság <https://tcs.allamkincstar.gov.hu/> című honlapján). Veszélyhelyzet alatt csak az elektronikus benyújtott kérelem fogadható el.

A bejelentési kötelezettség elmulasztása súlyos anyagi következményekkel jár: a nyugdíjban részesülő az esetleges jogalap nélkül kifizetésre kerülő nyugdíja teljes összegének visszafizetésére kötelezhető.

A nyugdíjfolyósítás szünetelése alatt a munkavállaló nyugdíjasnak minősül, így jogosulttá válik nyugdíjasként a közlekedéssel kapcsolatos utazási kedvezményekre: nyugdíjasként vehet utazási bérletet, kaphat kulturális és egészségügyi, vagy sportintézményekben kedvezményeket, 65 éven felülként pedig térítés nélkül utazhat a helyi, illetve helyközi tömegközlekedési eszközökön. A „nők 40” szabály szerint nyugdíjazottak – 65 éves korukig – mindazokat a kedvezményeket megkapják, amelyek az öregségi nyugdíjban részesülők is megkapnak (legnépszerűbb ezek közt a nyugdíjas utazási bérlet).

Nyugdíjat pótló jövedelem–kiegészítés

Az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló 2020. évi C. törvény az egészségügyi ágazat munkavállalóit két csoportra osztja: – az egészségügyi dolgozókra (orvosok gyógyszerészek, ápolók, asszisztensek stb.) – az egészségügyben dolgozókra (egészségügyi szolgáltatóknál pl. az adminisztráció nem egészségügyi végzettségű munkavállalói, a betegellátásban közreműködő portások, karbantartó szakmunkások stb.)

Az egészségügyi dolgozó nyugdíja szünetelésének idejére olyan jövedelem-kiegészítésben részesül, amelynek nettó összege megegyezik a szünetelő nyugdíj összegével. (Nyugdíjat kap, de nem nyugdíj címén).

Az egészségügyben dolgozók nem voltak eddig kötelezettek nyugdíjuk szüneteltetésére, mivel nem közalkalmazotti jogviszonyban dolgoztak, jellemzően munkaviszonyban vagy megbízási jogviszonyban foglalkoztatják őket. Sajnos azonban az új törvény rendelkezései következtében velük is egészségügyi szolgálati jogviszonyra vonatkozó munkaszerződést kell kötni, ennek következtében rájuk is alkalmazandó az a szabály, hogy ha öregségi nyugdíjra válnak jogosulttá (vagy a „nők 40” kedvezmény alapján kapnak öregségi nyugdíjat), dönteniük kell: vagy szüneteltetik a nyugdíjat és megtartják munkaviszonyukat, vagy nyugdíjasként felmondják a munkaviszonyt (vagy a megbízási jogviszonyt DE: továbbfoglalkoztatásuk esetén munkáltatójuk nem igényelhet utánuk jövedelem-kiegészítést!

Tehát, ők valóban csak egyszeres jövedelemre lesznek szorítva, holott 2021. március 1. előtt nyugdíjuk mellett vállalhattak munkát az egészségügyi ágazatban is! Hozzá kell tenni azt is, hogy nem vonatkozik rájuk az egészségügyi szolgálati jogviszonyban állók esetében több évre előre megtervezett és törvényben garantált keresetnövelés, esetükben a munka törvénykönyve rendelkezései érvényesülnek, azaz alapbérük összege „megállapodás tárgya”, egyetlen előírással, hogy ez nem lehet alacsonyabb az előírt legkisebb munkabér összegénél, és jó esetben (ha munkakörük szerint erre jogosultak) a garantált bérminimumnál!

Az egészségügyi szolgálati jogviszonyban állók nyugdíjkorhatár betöltése előtti teendőiről

A nyugdíjigényt legkorábban az öregségi nyugdíjkorhatár betöltésének napját megelőzően egy hónappal lehet benyújtani. De ennek előtte nem árt az adatokat – a megszerzett és elismert szolgálati idő, továbbá az 1988 óta elért, nyugdíjalapot képező keresetek nyilvántartásban való fellelhetőségét – már ennél korábban egyeztetni, annak ellenére, hogy a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság már elég régóta maga is kezdeményezi. Ha a munkavállaló úgy dönt, hogy nyugdíjra való jogosultságának napja után nem kíván az egészségügyi ágazatban (egészségügyi szolgáltatónál) továbbdolgozni, akkor – tekintettel a felmondási, illetve felmentési időkre – ajánlatos jóval előbb ezt bejelenteni a munkáltatónak.

Ha az egészségügyi szolgálati jogviszony álló munkavállaló eléri a nyugdíjkorhatárt, de továbbra is egészségügyi szolgálati jogviszonyban kíván maradni, kérelmeznie kell az öregségi nyugdíj folyósítás nélküli megállapítását (azaz nyugdíj rögzítését), ha még nem vette igénybe a nyugellátást (A résznyugdíjra ez a rendelkezés nem alkalmazható, mivel legalább 20 év szolgálati idő előírt).

A nyugdíj folyósítás nélküli megállapításának nem feltétele a fennálló egészségügyi szolgálati jogviszony megszüntetése, de aki ezt a megoldást választja, nem minősül nyugdíjasnak! Amikor az érintett ténylegesen nyugdíjba kíván vonulni, és megszünteti foglalkoztatási jogviszonyát az egészségügyben, ennek megszűnését követő naptól megállapított öregségi nyugdíja helyett – ha az számára kedvezőbb – választhatja a rögzített nyugdíjának megemelt összegét, feltéve, ha a rögzítés időpontját követően további legalább 365 nap (1 év) szolgálati időt szerzett. A gyakorlat azt mutatja, hogy az egészségügyi dolgozó számára előnyösebb, ha kérelmezi a nyugdíjfolyósítás szüneteltetését, munkáltatója kérelmezi a jövedelem-kiegészítést, és őt minden tekintetben nyugdíjasként tartják számon!

A „nők 40” szabály alapján öregségi nyugdíjba készülőkre ugyanezek a szabályok vonatkoznak.

Az OKFŐ (Országos Kórház Főigazgató) 2021. február 3-én kiadott Tájékoztatója kihangsúlyozza, hogy **az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött személy kizárólag a Kormány engedélyével foglalkoztatható tovább egészségügyi szolgálati jogviszonyban, kivéve a veszélyhelyzetet**, mivel ennek tartama alatt nincs szükség – egészségügyi dolgozók esetében – a Kormány engedélyére.

Mi a teendője annak a személynek, aki a közsférában létesít jogviszonyt?

A jogviszony létesítéséről 15 napon belül kell bejelentést tenni a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságnak. A bejelentési kötelezettség elmulasztása esetén a nyugdíjas az esetleges jogalap nélkül kifizetésre kerülő ellátás teljes összegének visszafizetésére köteles.

Van-e járulékfizetési kötelezettsége a nyugellátásban részesülő személynek?

A nyugdíj mellett foglalkoztatott munkavállalónak járulékfizetési kötelezettsége nincs, keresete után csak a 15 százalékos személyi jövedelemadót kell megfizetnie.

A nyugdíj mellett dolgozó személy szerez-e szolgálati időt?

A saját jogú nyugellátás mellett folytatott keresőtevékenység időtartama szolgálati időként **nem** vehető figyelembe.

Mely esetben lehet a saját jogú nyugellátást növelni?

2019-től a munkaviszonyban álló nyugdíjasok – mivel nem fizetnek nyugdíjjárulékot – nem jogosultak az e jogviszonyukból származó kereset alapján nyugdíjnövelésre.

IV. NYUGDÍJMEGÁLLAPÍTÁS, NYUGDÍJFOLYÓSÍTÁS

Hogyan kell igényelni a nyugellátás megállapítását?

Nyugellátást írásban, az erre a célra rendszeresített nyomtatványon vagy elektronikus úrlapon (a továbbiakban együtt: **igénybejelentő lapon**) kell igényelni. A nyomtatványokat bármely kormányhivatalnál be lehet szerezni, illetőleg letölthető és kitölthető (kitöltés után kinyomtatható) formátumban megtalálhatók a Magyar Államkincstár honlapján (www.tcs.allamkincstar.gov.hu).

Az igénybejelentő lap benyújtásával egyidejűleg az igénylőnek közölnie kell az azonosításához szükséges adatokat, a társadalombiztosítási azonosító jelét, valamint csatolnia kell a társadalombiztosítási nyilvántartásban nem szereplő jogviszonyok bizonyításához felhasználni kívánt iratokat, továbbá egészségi állapoton alapuló ellátás esetén az egészségi állapottal összefüggő iratokat.

A nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv hatáskörébe tartozó ellátások jogosultsági feltételei tekintetében az ügyfél nyilatkozatával nem pótolhatja a hiányzó bizonyítékot.

Ha a kérelmező a szükséges iratokat nem csatolta, vagy az adatokat nem közölte, az igényelbíráló határidő kitűzése mellett ezek pótlására a kérelmezőt felhívja. Ha a nyugdíjigénylő a hiánypótlásra való felhívásnak nem tett eleget továbbá az erre megállapított határidő meghosszabbítását nem kérte és a nyugdíjigényt a rendelkezésre álló adatok alapján elbírálni nem lehet, az eljárást meg kell szüntetni. Erről az intézkedésről végzéssel értesítik a kérelmezőt.

Hol kell előterjeszteni a nyugellátás megállapítása iránti igényt?

Nyugellátás iránti igényt a megyei kormányhivatalok kijelölt járási hivatalainál, illetve – ha a jogszerző már nyugellátásban részesült – a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságnál kell előterjeszteni.

Budapest Főváros és Pest megye területén működő általános hatáskörű nyugdíj-megállapító szerv Budapest Főváros Kormányhivatala VIII. Kerületi Hivatala, amelynek illetékességi területe Budapest fővárosra és Pest megyére terjed ki.

Visszamenőlegesen megállapítható-e a nyugellátás?

A nyugellátás **legkorábban az igénybejelentés napját megelőző hatodik hónap első napjától állapítható meg** függetlenül attól, hogy már ezt az időpontot megelőzően is jogosult lett volna a kérelmező nyugellátásra. Az igénybejelentés időpontja az igénybejelentő lap benyújtásának, postára adásának a napja.

Visszamenőlegesen történő igényérvényesítés esetén nem folyósítható az öregségi nyugdíj 2018. július 26. előtti azon időszakra, ami alatt az öregségi nyugdíjas biztosítási jogviszonyban állt.

Visszavonható-e a nyugdíj megállapítása iránti igény?

A határozat vagy az eljárást megszünetető végzés jogerőre emelkedése előtt igen. Ha az igénylő az igénybejelentését a döntés véglegessé válásáig visszavonja, a felvett nyugellátást harminc napon belül köteles visszafizetni.

2021. július 1-jétől kedvező módosítás, hogy a nyugdíjmegállapító **határozat közlésétől számított 15 napon belül** bárki azt mondhatja, ez így nekem nem jó, ennél több pénzre van szükségem, visszavonom a nyugdíjigényemet. Erre eddig nem volt lehetőség, mert a nyugdíjbiztosítási eljárások egyfokozatúak voltak, fellebbezni nem lehetett, csak törvényszéken volt mód megtámadni a határozatokat, amit a nyugdíjba készülők többnyire akkor sem vállaltak, ha valamilyen törvénytelenséget találtak az eljárásban. A Magyar Közlöny 2021. 97. számában megjelent módosítással sokan kerülnek megnyugtatóbb helyzetbe, ha a számukra megállapított konkrét összeget kevésnek találják.

Mely naptól állapítható meg a nyugellátás?

A nyugellátás attól a naptól állapítható meg, amely napon a jogosultsághoz szükséges feltételek bekövetkeztek. A biztosított betöltötte a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt, és megszerezte a legalább 15 év szolgálati időt, vagy a nők kedvezményes nyugdíjához igazolni tudja a 40 év jogosultsági időt.

2018. július 26-tól a biztosítási jogviszony megszünetetése nem feltétele az öregségi nyugdíj megállapításának.

Ha a saját jogú nyugellátást igénylő részére munkanélküliség esetére járó ellátást folyósítanak, a saját jogú nyugellátást legkorábban a munkanélküliség esetére járó ellátás folyósításának megszűnését követő naptól lehet megállapítani.

Mi történik abban az esetben, ha a nyugdíjra jogosultság fennáll, azonban kereseti adatok hiányában a nyugellátás összegét nem tudják megállapítani?

Ha a nyugellátásra való jogosultság fennáll, de a nyugellátás összege a tárgyévi nyugdíj-megállapításhoz tartozó valorizációs szorzószámok hiánya, adathiány vagy egyéb ok miatt az eljárás megindulásától számított harminc napon belül nem határozható meg, a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv **nyugdíj előleget** állapít meg. A nyugdíjelőleget a rendelkezésre álló adatok, a hatályos valorizációs szorzószámok és a nyugellátás megállapítására vonatkozó rendelkezések alapján hivatalból határozattal kell megállapítani.

Hogyan folyósítják a nyugdíjbiztosítási szervek által megállapított ellátásokat?

A saját jogú és a hozzátartozói nyugellátás a Magyar Államkincstár Nyugdíjfolyósító Igazgatóság (NYUFIG) nyugdíjfolyósító törzsszám alatt folyósítja. A nyugdíjfolyósító szerv a megállapított nyugellátás folyósítását - a kormányrendeletben meghatározott esetekben **a határozat vele való közlését követő tizenhárom napon belül**, egyéb esetben a folyósításhoz szükséges adatokat tartalmazó elektronikus adatállomány beérkezését követő tizenhárom napon belül - - pénzforgalmi számláról történő készpénzkifizetés kézbesítése útján vagy a jogosult által megjelölt belföldi pénzforgalmi szolgáltatónál vezetett fizetési számlára

A nyugellátást havonta, forintban kell folyósítani, legkorábban attól a naptól kezdve, amelytől azt határozattal megállapították, a jogosultság megszűnésének (megszüntetésének) napjáig, de – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – legfeljebb a jogosult elhalálozásának napját magában foglaló naptári hónap utolsó napjáig. A nyugdíjak folyósítási rendje szerint a bankszámlával rendelkezők egyenlegében legkésőbb minden hónap 12. napjáig megjelenik a nyugdíj. Aki készpénzben kapja a nyugdíját, annak az ügynevezett postai kifizetési naptárban meghatározott napon viszi ki a postás.

Mi történik akkor, ha a NYUFIG a megállapított nyugellátást késedelmesen folyósítja?

Ha a NYUFIG a megállapított nyugellátást a határozat kézbesítését követő 15 napon belül nem folyósítja, a késedelmesen folyósított nyugellátás összege után - a határidő lejártát követő naptól - késedelmi kamatot fizet. A késedelmi kamat naptári napokra számított mértéke a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része.

Ha a saját jogú nyugdíjkérelem elbírálása alatt a kérelmező meghal, a hozzátartozó hol nyújthatja be a hozzátartozói nyugellátásra vonatkozó kérelmét?

Ha a haláleset időpontjában a jogszerző már a nyugdíjra jogosultságát megszerezte, akkor is a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságnál kell a hozzátartozói kérelmet benyújtani, ha a saját jogú nyugdíj megállapító határozata még nem született meg.

Milyen adatváltozást kell bejelenteni?

A kormányhivatalnál kell bejelenteni a jogosultságot érintő változásokat. Például: özvegy házasságkötése, árva tanulmányainak megszakítása, stb. A Nyugdíjfolyósító Igazgatóságnál kell a folyósítást érintő változásokat bejelenteni: névváltozás, címváltozás, akkor is, ha folyószámlára történik a folyósítás (visszaérkezett levél nyomán beszüntethetik a folyósítást), számlaszám-változás, tartós külföldi tartózkodás, szabadságvesztés megkezdése, stb.

A nyugellátásból mekkora összeget lehet letiltani?

Az adós társadalombiztosítási nyugellátásából legfeljebb 33%-ot lehet levonni. A levonás a nyugellátásnak legfeljebb 50%-áig terjedhet az alábbi követelések fejében: - gyermektartásdíj, - jogalap nélkül felvett nyugellátás.

Több letiltás esetén a levonás a nyugellátásnak legfeljebb 50%-áig terjedhet. Az árvaellátásból - legfeljebb 50% erejéig - a jogalap nélkül felvett árvaellátást lehet levonni.

A nyugdíjas halála esetén kit illet meg az utolsó havi nyugellátás?

A jogosult halála esetén a fel nem vett nyugellátást a vele közös háztartásban együtt élt házastárs, gyermek, unoka, szülő, nagyszülő és testvér egymást követő sorrendben, ezek hiányában az örökös veheti fel a halál napjától vagy a hagyatéki végzés jogerőssé válása napjától számított egy éven belül.

Be kell-e jelenteni a nyugdíjas elhalálózását?

Igen, a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságnál 15 napon belül. Ugyanannak a személyi körnek a kötelezettsége, akik az utolsó nyugdíj felvételére jogosultak.

Mi az eljárás, ha valaki egyszerre több nyugdíjbiztosítási ellátásra is jogosult?

Annak a személynek, aki egyidejűleg saját jogú és hozzátartozói ellátásra is jogosult, mindkét ellátás korlátozás nélkül megállapítható és folyósítható. Ha valaki két hozzátartozói nyugellátásra is jogosult, azok közül a számára kedvezőbbet választhatja azzal, hogy a másik hozzátartozói ellátás folyósítását szüneteltetni kell.

Meddig lehet a kiutalt, de fel nem vett nyugdíjat későbbi időpontban felvenni?

Az esedékessé vált és fel nem vett nyugellátást az esedékességtől számított öt éven belül lehet felvenni.

Lehet-e kérni a nyugellátás folyósításának szüneteltetését?

Az öregségi nyugdíj tárgyhónapra (tárgyhónapokra) járó folyósítását a jogosult kérelmére mindaddig szüneteltetni kell, amíg annak újbóli folyósítását nem kéri. A nyugellátás szüneteltetésének időtartama alatt az érintett nyugdíjasnak minősül.

Hogy indul az adategyeztetési eljárás?

Az egyeztetési eljárás a biztosított, volt biztosított elektronikus úton benyújtott kérelmére vagy hivatalból indul. A biztosított, volt biztosított egyeztetési eljárás lefolytatását naptári évenként egyszer kérelmezheti.

Az eljárás során a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv milyen adatokról értesíti a biztosítottat?

A nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv az egyeztetési eljárás hivatalbóli megindítását megelőzően a biztosítottat, volt biztosítottat értesíti az eljárás menetéről, továbbá részletes kimutatást küld az általa nyilvántartott következő adatokról:

- a biztosításban töltött időszakok, egyéb szolgálati idők, nők esetében a jogosultsági idők,
- a foglalkoztatók adatai, - az 1987. december 31-ét követő időszakra vonatkozó nyugdíjjáru-lék-köteles kereset, jövedelem, - az 1987. december 31-ét követő időszakra vonatkozóan a foglalkoztató által levont, befizetett nyugdíjjáru-lék, és - azok a szolgálati időnek minősülő időszakok, amelyek után nem történt járulé-k, illetve nyugdíjjáru-lék-fizetés.

Az adatközlést követően mi a biztosított teendője?

A biztosított, volt biztosított az értesítés vele való közlését követő **hatvan napon belül** nyilatkozik a nyugdíjbiztosítási igazgatási szervnek azokról az általa ismert adatokról, amelyeket a nyilvántartás nem tartalmaz, vagy amelyek nem egyeznek meg a nyilvántartott adatokkal. A biztosított, volt biztosított az általa közölt adatokat igazoló, rendelkezésére álló okiratokat megküldi a nyugdíjbiztosítási igazgatási szervnek. A nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv a biztosított, volt biztosított nyilatkozatának beérkezését, ennek hiányában a közlést követő 60 nap leteltét követő **öt napon belül hivatalból** megindítja az egyeztetési eljárást. A nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv az egyeztetési eljárás során bizonyítási eljárást folytathat le, e törvény alapján ellenőrzés lefolytatását kezdeményezheti, és az állami adóhatóságnál adategyeztetést, illetve adóhatósági eljárást kezdeményezhet.

Mennyi ideig tart az egyeztetési eljárás?

Az egyeztetési eljárás ügyintézési határideje **hetvenöt nap**. A nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv az egyeztetési eljárást határozattal zárja le. A határozatban fel kell tüntetni az adatmódosításokat, illetve a kért adatmódosítások megtagadásának okát, továbbá a biztosítottnak, volt biztosítottnak az egyeztetési eljárást követően nyilvántartott valamennyi, adatát.

Van-e különbség az adategyeztetési eljárásban, ha a biztosított kéri az eljárás lefolytatását?

A kérelemre indult egyeztetési eljárás során a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv ugyanazt, a fent leírt eljárást folytatja azzal az eltéréssel, hogy a nyugdíjbiztosítási igazgatási szervnek a rendelkezésére álló adatokról szóló értesítést az eljárás megindítását (kérelem benyújtását) követő öt napon belül kell a kérelmezőnek megküldeni. A kérelmező pedig a nyilatkozatát az értesítés vele való közlését követő harminc napon belül teheti meg.

Mely korcsoportok esetén indult, indul hivatalból eljárás?

A nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv - a központi nyugdíjbiztosítási szerv vezetője által jóváhagyott ütemterv szerint - 2014. december 31-éig köteles volt az értesítést hivatalból megküldeni az 1955. és 1959. között született biztosítottak, volt biztosítottak esetében. Az 1960. évben vagy azt követően született biztosítottak, volt biztosítottak esetében 2017. január 1-jétől ötéves korcsoportonként kell - a központi nyugdíjbiztosítási szerv vezetője által jóváhagyott ütemterv szerint az értesítést hivatalból megküldeni. Egy ötéves korcsoport kiértékelésére két év áll rendelkezésre. Az egyeztetési eljárással érintett korcsoportokba tartozó biztosítottak, volt biztosítottak esetében a korábbi kiértékelési időszak lezárását követő két év elteltével hivatalból új értesítést kell küldeni. Az egyeztetési eljárást akkor is le kell folytatni, ha a korábbi egyeztetési eljárásra azóta megszűnt kizáró ok miatt.

Milyen módszerrel történik a nyugdíjak értékének megőrzése?

A tárgyév január 1-je előtti időponttól megállapított társadalombiztosítási nyugellátást a megállapítás naptári évét követően minden év január hónapjában az emelés évére tervezett fogyasztói árnövekedésnek megfelelő mértékben kell emelni (inflációkövető emelés). A tárgyévi tervezett fogyasztói árnövekedést a központi költségvetésről szóló törvény tartalmazza. Ha a fogyasztói árak növekedésének tárgyévben várható mértéke legalább 1 százalékponttal meghaladja a törvényben meghatározott mértéket, akkor november hónapban – január 1-jére visszamenőleges hatállyal – kiegészítő nyugdíjemelést kell végrehajtani. Amennyiben az eltérés az 1 százalékpontot nem éri el, akkor november hónapban az egész évre járó különbözetet egy összegben kell kiutalni. A novemberi nyugdíjemelésnél a nyugdíjasok fogyasztói ár növekedésének – a tárgyév első nyolc hónapjának tényadatára alapozott – várható mértékét kell figyelembe venni, amennyiben az meghaladja a fogyasztói árnövekedés várható mértékét. Egyösszegű (novemberi) kifizetés esetén a következő év januárjában a nyugellátás és a baleseti járadék összegét – az éves emelés végrehajtását megelőzően – meg kell emelni az egyösszegű kifizetés összegének alapjául szolgáló, kormányrendeletben meghatározott százalékos mérték egy tizenketted részével.

Mi a nyugdíjas fogyasztói árindex?

A nyugdíjemelés mértékének meghatározásához nem az általános árindexet használják, hanem a KSH által közzétett ún. nyugdíjas fogyasztói árindexet is, amelyet a nyugdíjasok fogyasztására nem jellemző termékek (például gyermekneveléssel, gondozással kapcsolatos tételek: iskolai étkezés, gyermeklábbeli stb.) elhagyásával, több ezer termék és szolgáltatás árának folyamatos figyelésével alakítanak ki. Három kitüntetett termék-, illetve szolgáltatáscsoport – élelmiszerek, gyógyszerek, lakhatással kapcsolatos kiadások – aránya ugyanakkor a nyugdíjas fogyasztói kosárban mintegy 60%, míg a lakosság egészének fogyasztói kosarában ez az arány csak 45% körüli. A fogyasztói árindex meghatározására egyébként a fogyasztásban fontos szerepet betöltő és azt lehetőleg hosszú ideig képviselő mintegy 1100 terméket és szolgáltatást, úgynevezett reprezentánst használ a Központi Statisztikai Hivatal. Havonta reprezentánsokként 30-150, összesen pedig százezernél több árat gyűjtenek.

Mit jelent a nyugdíjprémium?

Ha a bruttó hazai termék (GDP) növekedésének tárgyévben várható mértéke a 3,5 százalékot meghaladja, és az államháztartás tárgyévi egyenlegcélja várhatóan teljesül, a tárgyév novemberében nyugdíjprémiumot kell fizetni. A nyugdíjprémium összege a november havi nyugdíj összegének 25 százaléka, de legfeljebb 20 ezer forint és a GDP növekedés 3,5 százalékot meghaladó mértékének szorzata.

13. havi nyugdíj

A tizenharmadik havi nyugdíjról a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.), rendelkezik.

Tizenharmadik havi nyugdíjra az jogosult, aki a tárgyévet megelőző év legalább egy napjára, valamint a tárgyév januárjára társadalombiztosítási nyugellátásban vagy az azzal egy tekintet alá eső, a Tny. 6.§ (4) bekezdése szerinti ellátásban részesül. (A Tny. 6.§ (4) bekezdés szerinti ellátások: saját jogú, illetve hozzátartozói jogon szerzett mezőgazdasági szövetkezeti járadék, mezőgazdasági szakszövetkezeti járadék, növelt összegű járadék.)

Adóköteles bevételnek minősül-e a nyugdíj?

A nyugdíj, valamint a korhatár előtti ellátás adómentes bevétel, az adó megállapítás során nem kell összevonni az esetleges egyéb jövedelmekkel.

Ki minősül kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vagy társas vállalkozónak?

Az az egyéni, illetve társas vállalkozó, aki vállalkozói tevékenységet saját jogú nyugdíjasként folytat, továbbá az az özvegyi nyugdíjban részesülő személy, aki a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte.

Hogyan érinti a nyugdíjakat hazánk Európai Uniói tagsága?

Az Európai Unióban a nyugdíjak megállapításának és folyósításának, valamint a már megállapított nyugdíjak emelésének szabályait minden tagország önállóan határozza meg. A nyugdíj az adott ország nyugdíjszabályaitól és természetesen a teherbíró képességétől függ. Mindezekből következően a tagság annyiban érinti a nyugdíjak nagyságát, hogy az Unióban kedvezőbbek a gazdasági növekedés feltételei, gyorsabban bővülnek azok a források, amelyek nyugdíjra fordíthatók. Azon személyek társadalombiztosítási helyzetének rendezését, akik élve a szabad mozgáshoz való jogukkal, több tagállamban is folytattak keresőtevékenységet, különböző rendszerekben létesítettek biztosítási jogviszonyt, szereztek szolgálati időt, az uniós koordinációs rendeletek szabályozzák. Az ezzel kapcsolatos ügyintézéshez kapcsolódó bővebb információk a Magyar Államkincstár honlapján megismerhetők:

Nyugdíj szempontjából kiket érint hazánk Európai Uniói tagsága?

Azokat, akik egynél több uniós országban dolgoztak, vagy dolgoznak. A már nyugdíjban lévők közül azokat érinti, akiknek Magyarországon vagy az Unió országaiban szerzett szolgálati (biztosítási) idejét nem ismerték el nyugdíjának, nyugdíjainak megállapításánál. E körbe jellemzően olyanok tartoznak, akik csatlakozásunk előtt Magyarországon nem szerezték meg a jogosultsághoz szükséges szolgálati időt és olyan uniós országba távoztak, amelyekkel nem volt kétoldalú szociális biztonsági egyezményünk. (A közösségi szabályok az Unió 28 tagállama mellett az EGT-államok (Izland, Liechtenstein és Norvégia vonatkozásában, valamint Svájc esetében is alkalmazandók.)

Hogyan számolják ki a nyugdíjat azoknál, akik több országban szereztek jogosultságot?

A koordinációs rendeletek és a kétoldalú szociális biztonsági egyezményes szabályaink értelmében, amennyiben egy személy több uniós tagállamban, egyezmények esetén a másik szerződő fél országában is dolgozott, dolgozik, illetve dolgozni szándékozik, a nyugdíjának összege az arányos teherviselés elve alapján kerül kiszámításra és megállapításra.

Intézmények

Magyar Államkincstár 1081 Budapest, Fiumei út 19/a. 06-1 327-3600 Levelezési cím: 1054 Budapest, Hold u. 4. Az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság 2017. november 1-jétől beolvadt a Magyar Államkincstárba. A beolvadás következtében 2017. november 1-jétől már a Magyar Államkincstár jár el központi nyugdíjbiztosítási szervként. Jogállását, szervezetét, feladatait és hatáskörét a 310/2017 (X.31.) Korm. rendelet szabályozza. A Magyar Államkincstár (a továbbiakban: Kincstár) az államháztartásért felelős miniszter irányítása alá tartozó, központi hivatalként működő központi költségvetési szerv. A Kincstár - a központi szervből, - a különös hatáskörű, országos illetékességű igazgatási szervből és - a területi szervekből áll. A Kincstár központi szerve a Magyar Államkincstár Központ, amely a hatáskörébe tartozó feladatokat az ország egész területére kiterjedő illetékességgel látja el. A Kincstár különös hatáskörű, országos illetékességű igazgatási szerve és - a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény alkalmazása során - a Kincstár nyugdíjfolyósító szerve a Magyar Államkincstár Nyugdíjfolyósító Igazgatóság (Nyugdíjfolyósító Igazgatóság). A Nyugdíjfolyósító Igazgatóság folyósítja a társadalombiztosítás keretein belül megállapított nyugellátásokat, nyugdíjszerű rendszeres pénzellátásokat, családtámogatási ellátásokat, a fogyatékosági támogatást és a vakok személyi járadékát. A Kincstár területi szervei a megyei igazgatóságok.

Magyar Államkincstár Nyugdíjfolyósító Igazgatóság (NYUFIG) 1139 Budapest, Váci út 73. Levelezési cím: 1820 Budapest E-mail cím: nyufig@onyf.hu Telefon: (06-1) 270-8999, 270-8800, 350-2755, 350-2355, 350-0155 Zöld szám: 06-80-204-884 A Kincstár különös hatáskörű, országos illetékességű igazgatási szerve és - a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény alkalmazása során - a Kincstár nyugdíjfolyósító szerve a Magyar Államkincstár Nyugdíjfolyósító Igazgatóság (Nyugdíjfolyósító Igazgatóság). Feladata a Nyugdíjbiztosítási Alapot terhelő, illetve más forrásból finanszírozott ellátások folyósítása, egyes – hozzátartozói – ellátások megállapítása, továbbá számos egyéb, a nyugdíjasok tömegét érintő feladat ellátása. A Nyugdíjfolyósító Igazgatóság székhelye Budapest, feladat- és hatáskörét az ország egész területére kiterjedő illetékességgel látja el. Elsőfokú nyugdíj megállapítási és nyugdíjfolyósítási feladat- és hatáskörrel rendelkezik, melynek keretében ellátja a külföldön élő, vagy külföldön tartózkodó személyek nyugdíjának külföldre utalását is. Elbírálja a nyugdíjasként elhunyt jogszerezők hozzátartozóinak igényét, és jogosultság esetén gondoskodik az ellátások megállapításáról, valamint ellátja a különböző jogszabályok alapján járó, nem társadalombiztosítási ellátásokkal kapcsolatos folyósítási és egyéb feladatokat stb.

Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) Vezetékes kék hívószám: (06-40) 42-42-42 06-20 06-30 33-95-888 (hálózaton belüli tarifával) 06-70 Honlap: www.nav.gov.hu. Az állami adóhatóság a járulék- és tagdíjfizetési kötelezettség bejelentésével, a járulék- és tagdíj bevallásával, megfizetésével, nyilvántartásával, a járulékkötelezettség megsértésével kapcsolatos jogkövetkezmények megállapításával, a járuléktartozás beszedésével, behajtásával kapcsolatos hatósági ügyben, továbbá a járulékkötelezettség bevallásának ellenőrzésével összefüggő hatósági ügyekben jár el.

Budapest Főváros Kormányhivatala VIII. Kerületi Hivatala (1081 Budapest, Fiumei út 19/a.) A külföldi nyugdíjügyek - a szociálpolitikai, a szociális biztonsági egyezmények és az EU vonatkozó jogszabályai alapján járó ellátások, illetve a kivándorolt, külföldön élő vagy tartózkodó személyek igényeinek – intézésével, országos illetékességgel jár el első fokon.

V. MELLÉKLETEK:

1. Az öregségi nyugdíjak kiszámítása során alkalmazott szorzószámok
2. A valorizációs szorzók alakulása 2015- és 2022 között
3. A nyugdíjak emelése és a nemzetgazdasági nettó átlagbérek évenkénti növekedése
4. Példaszámítás: a 40 + és a 65 éves korban történő nyugdíjazás összehasonlítása,

**Az öregségi nyugdíjak kiszámítása során
alkalmazandó szorzószámok**

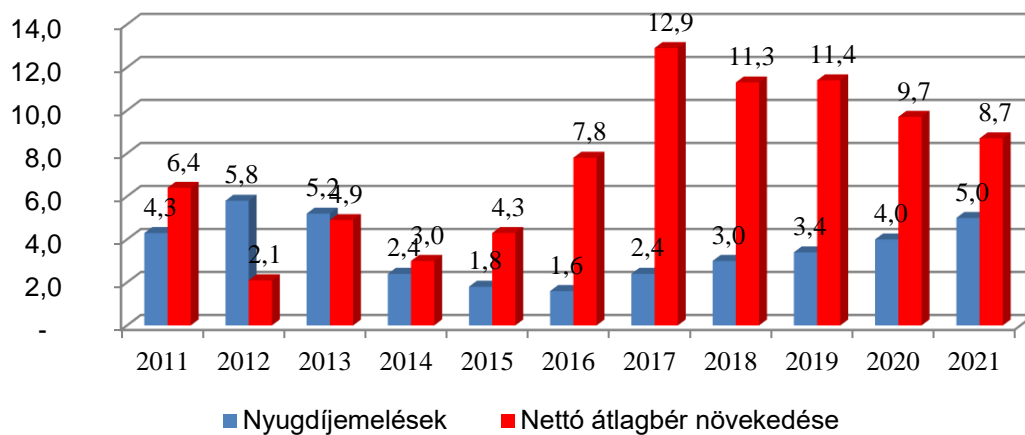
Szolgálati idő (egész évek száma)	Az öregségi nyugdíj alapját képező havi átlagkereset százaléka
15	43
20	53
25	63
26	64
27	65
28	66
29	67
30	68
31	69
32	70
33	71
34	72
35	73
36	74
37	75,5
38	77
39	78,5
40	80
41	82
42	84
43	86
44	88
45	90
46	92
47	94
48	96
49	98
50 vagy több	100

A valorizációs szorzók alakulása 2015-2022 között

Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1988	22,119	23,048	24,87	28,078	31,251	34,814	38,191	41,5136
1989	18,922	19,716	21,275	24,019	26,733	29,781	32,67	35,5123
1990	15,561	16,214	17,496	19,753	21,985	24,491	26,867	29,2044
1991	12,399	12,92	13,941	15,739	17,518	19,515	21,408	23,2705
1992	10,222	10,651	11,493	12,975	14,441	16,087	17,647	19,1823
1993	8,685	9,049	9,764	11,024	12,17	13,669	14,995	16,2996
1994	6,822	7,109	7,67	8,66	9,639	10,738	11,78	12,8049
1995	6,059	6,313	6,812	7,691	8,56	9,536	10,461	11,3711
1996	5,161	5,377	5,802	6,551	7,291	8,122	8,91	9,6852
1997	4,159	4,333	4,676	5,279	5,876	6,546	7,181	7,8057
1998	3,512	3,66	3,949	4,458	4,962	5,528	6,064	6,5916
1999	3,116	3,247	3,504	3,956	4,403	4,905	5,381	5,8491
2000	2,798	2,915	3,145	3,551	3,952	4,403	4,83	5,2502
2001	2,408	2,509	2,707	3,056	3,401	3,789	4,157	4,5187
2002	2,013	2,098	2,263	2,555	2,844	3,168	3,475	3,7773
2003	1,761	1,835	1,98	2,236	2,489	2,773	3,042	3,3067
2004	1,666	1,736	1,873	2,115	2,354	2,622	2,876	3,1262
2005	1,513	1,577	1,702	1,921	2,138	2,382	2,613	2,8403
2006	1,406	1,466	1,581	1,785	1,987	2,214	2,429	2,6403
2007	1,365	1,423	1,535	1,733	1,929	2,149	2,357	2,5621
2008	1,276	1,33	1,435	1,62	1,803	2,009	2,204	2,3957
2009	1,254	1,306	1,409	1,591	1,771	1,973	2,164	2,3523
2010	1,174	1,223	1,32	1,49	1,658	1,847	2,026	2,2023
2011	1,103	1,149	1,24	1,4	1,558	1,736	1,904	2,0696
2012	1,08	1,126	1,215	1,372	1,527	1,701	1,866	2,0283
2013	1,03	1,073	1,158	1,307	1,455	1,621	1,778	1,9327
2014	1	1,042	1,124	1,269	1,412	1,573	1,726	1,8762
2015	xxx	1	1,078	1,217	1,355	1,509	1,655	1,7990
2016		xxx	1	1,129	1,257	1,4	1,536	1,6696
2017			xxx	1	1,113	1,24	1,36	1,4783
2018				xxx	1	1,114	1,222	1,3283
2019					xxx	1	1,097	1,1924
2020						xxx	1	1,0870
2021							xxx	1
2022								xxx

A 2022. évi szorzók becsültek, a hivatalos nemzetgazdasági nettó átlagbér-növekedés alapján!

A nyugdíjak és a nettó átlagbérek évenkénti növekedése 2011-2021

Év	Nyugdíjemelések	Nettó átlagbér növekedése
2011	4,3	6,4
2012	5,8	2,1
2013	5,2	4,9
2014	2,4	3,0
2015	1,8	4,3
2016	1,6	7,8
2017	2,4	12,9
2018	3,0	11,3
2019	3,4	11,4
2020	4,0	9,7
2021	5,0	8,7

Példaszámítás: A nők 40+ és a 65 éves korban történő nyugdíjazás összehasonlítása

1. Alapeset kedvezményes nyugdíj igénybevétele 40 év szolgálati idővel és 65 éves korban (a kedvezményes nyugdíjigénylő nem vállal munkát)

ÉV	Életkor	Nettó kereset	Kedvezményes nyugdíj (nők 40)	Nyugdíj 65 éves korban	Bevételek különbsége (havonta)	Bevételek különbsége kumuláltan
2013	57	124 852	99 882		24 970	299
2014	58	127 400	102 279		25 121	601
2015	59	130 000	104 120		25 880	911
2016	60	180 500	105 786		74 714	1 808
2017	61	205 770	108 325		97 445	2 977
2018	62	222 232	111 575		110 657	4 305
2019	63	245 010	114 922		130 088	5 866
2020	64	296 400	119 519		176 881	7 989
2021	65		125 495	227 837	102 342	9 217
2022	66		129 260	234 672	105 412	10 482
2023	67		133 138	241 712	108 575	11 785
2024	68		137 132	248 964	111 832	13 127
2025	69		141 246	256 433	115 187	14 509
2026	70		145 483	264 126	118 642	15 932
2027	71		149 848	272 049	122 202	17 399
2028	72		154 343	280 211	125 868	18 909
2029	73		158 973	288 617	129 644	20 465
2030	74		163 743	297 276	133 533	22 067
2031	75		168 655	306 194	137 539	23 718
2032	76		173 714	315 380	141 665	25 418
2033	77		178 926	324 841	145 915	27 169
2034	78		184 294	334 586	150 293	28 972
2035	79		189 822	344 624	154 801	30 830
2036	80		195 517	354 963	159 446	32 743

A kedvezményes nyugdíjat igénybevevő kolléganő 2013- és 2020 között összesen mintegy 10,4 millió Ft nyugdíjat kapott, míg a 65 évesen nyugdíjba vonuló kolléga 18,4 millió Ft nettó keresetre tett szert. A havi jövedelem különbség közöttük évről-évre nő, hiszen a nyugdíjak növekedése lényegesen kisebb mértékű volt, mint a nettó bérek növekedése.

A 65 éves korban nyugdíjba vonuló kolléga nyugdíja több mint 80 százalékkal magasabb lesz, mint a kedvezményes nyugdíjat igénybevevő kollégájáé, és ez a jövedelemkülönbség végig megmarad.

ÉV	Életkor	Kedvezményes nyugdíj (nők 40)	Nyugdíj 65 éves korban	Összesített nyugdíj(40+)	Összesített nyugdíj 65 évesen	Összesen megkapott nyugdíj különbsége
2013	57	99 882		1 198 584	-	584
2014	58	102 279		2 425 934	-	934
2015	59	104 120		3 675 376	-	376
2016	60	105 786		4 944 810	-	810
2017	61	108 325		6 244 710	-	710
2018	62	111 575		7 583 606	-	606
2019	63	114 922		8 962 670	-	670
2020	64	119 519		10 396 897	-	897
2021	65	125 495	227 837	11 902 837	2 734 044	793
2022	66	129 260	234 672	13 453 955	5 550 109	846
2023	67	133 138	241 712	15 051 607	8 450 657	950
2024	68	137 132	248 964	16 697 188	11 438 220	968
2025	69	141 246	256 433	18 392 137	14 515 411	726
2026	70	145 483	264 126	20 137 934	17 684 917	017
2027	71	149 848	272 049	21 936 105	20 949 509	596
2028	72	154 343	280 211	23 788 221	24 312 038	817
2029	73	158 973	288 617	25 695 901	27 775 443	542
2030	74	163 743	297 276	27 660 811	31 342 750	939
2031	75	168 655	306 194	29 684 669	35 017 077	408
2032	76	173 714	315 380	31 769 242	38 801 633	391
2033	77	178 926	324 841	33 916 352	42 699 726	374
2034	78	184 294	334 586	36 127 876	46 714 762	886
2035	79	189 822	344 624	38 405 745	50 850 249	504
2036	80	195 517	354 963	40 751 951	55 109 800	850

A korábban megkezdett nyugdíj miatt az összesen megkapott (kumulált) nyugdíjösszeg 70 éve korig még többletet mutat a kedvezményes (40+) nyugdíj igénybevevő javára, de 70 év felett már a korhatáron nyugdíjazott hölgynek lesz több az összesen kézhez kapott nyugdíja.

75 éves életkorban az összesen megkapott (kumulált) nyugdíja már több, mint 5 millió Ft-tal lesz több, 80, éves koráig pedig több, mint 14 millió Ft-tal több nyugdíjat kaphat kézhez.

A becslés során évi 3 százalékos nyugdíjemelkedéssel számoltunk, amennyiben a nyugdíjakat ennél nagyobb mértékben növelik a jövőben, kedvezményes nyugdíjat igénybevevő hölgy „nyugdíj-vesztesége” a kolléganőjéhez képest még nagyobb lesz.

2. Kedvezményes nyugdíj igénybevétele 40 év szolgálati idővel, a kedvezményes nyugdíjigénylőt továbbfoglalkoztatják

ÉV	Életkor	Nettó kereset	Kedvezményes nyugdíj (nők 40+)		nyugdíj+kereset		Nyugdíj 65 éves korban (előtte nettó kereset)	
			havi bevétel Ft	kumuláltan összesítve Ft	havi bevétel Ft	kumuláltan összesítve Ft	havi bevétel Ft	kumuláltan összesítve Ft
2013	57	124 852	99 882	1 198 584	224 734	2 696 808	124 852	1 498 224
2014	58	127 400	102 279	2 425 934	229 679	5 452 958	127 400	3 027 024
2015	59	130 000	104 120	3 675 376	234 120	8 262 400	130 000	4 587 024
2016	60	180 500	105 786	4 944 810	286 286	11 697 834	180 500	6 753 024
2017	61	205 770	108 325	6 244 710	314 095	15 466 974	205 770	9 222 264
2018	62	222 232	111 575	7 583 606	333 807	19 472 654	222 232	11 889 048
2019	63	245 010	114 922	8 962 670	359 932	23 791 838	245 010	14 829 168
2020	64	296 400	119 519	10 396 897	415 919	28 782 865	296 400	18 385 968
2021	65		125 495	11 902 837	125 495	30 288 805	227 837	21 120 012
2022	66		129 260	13 453 955	129 260	31 839 923	234 672	23 936 077
2023	67		133 138	15 051 607	133 138	33 437 575	241 712	26 836 625
2024	68		137 132	16 697 188	137 132	35 083 156	248 964	29 824 188
2025	69		141 246	18 392 137	141 246	36 778 105	256 433	32 901 379
2026	70		145 483	20 137 934	145 483	38 523 902	264 126	36 070 885
2027	71		149 848	21 936 105	149 848	40 322 073	272 049	39 335 477
2028	72		154 343	23 788 221	154 343	42 174 189	280 211	42 698 006
2029	73		158 973	25 695 901	158 973	44 081 869	288 617	46 161 411
2030	74		163 743	27 660 811	163 743	46 046 779	297 276	49 728 718
2031	75		168 655	29 684 669	168 655	48 070 637	306 194	53 403 045
2032	76		173 714	31 769 242	173 714	50 155 210	315 380	57 187 601
2033	77		178 926	33 916 352	178 926	52 302 320	324 841	61 085 694
2034	78		184 294	36 127 876	184 294	54 513 844	334 586	65 100 730
2035	79		189 822	38 405 745	189 822	56 791 713	344 624	69 236 217
2036	80		195 517	40 751 951	195 517	59 137 919	354 963	73 495 768

Abban az esetben, ha a kedvezményes (40+) nyugdíj igénybevevője változatlan munkakörben és fizetésért a nyugdíj megállapítását követően is továbbdolgozik, 65 éves koráig lényegesen magasabb jövedelemre tehet szert, mint aki csak dolgozik, vagy csak nyugdíjas. Példánkban 2013-és 2020 között a kedvezményes nyugdíjas 10,4 millió Ft nyugdíjat kapott meg, a foglalkoztatott 18,4 millió Ft munkajövedelemre tett szert, és az, aki mindkét jövedelmet megkapta, mintegy 28,8 millió Ft bevételt könyvelhetett el. Ez a bevételi többlet a következő 7 évben, 72 éves koráig kompenzálta az alacsonyabb nyugdíja miatti jövedelemvesztését, de 72 éves kor felett egyértelműen az számíthat több összesített jövedelemre, aki később ment nyugdíjba. **80 éves korára** az összesített „jövedelemvesztés még a korai nyugdíjas évek kettős jövedelme ellenére is igen jelentős, közel 15 millió Ft-os lesz, az öregségi nyugdíjkorhatáron nyugdíjba menőkkel összehasonlítva.

Felhasznált források:

1997. évi LXXXI. törvény a társadalombiztosítási nyugellátásról

168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény végrehajtásáról

2011. évi CLXVII. törvény a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról

2020. évi C. törvény az egészségügyi szolgálati jogviszonyról

<https://munka55felett.fesz.eu/hirek-esemenyek/nyugdij-szabalyok-mikor-erdemes-nyugdijba-menni>

A jelenlegi nyugdíj szabályok ismertetése 2021

A nyugdíjazás és tovább dolgozás összehasonlítása /nyugdíjkalkulátor/ A nyugdíjazás időpontjának megválasztásakor figyelembe veendő tényezők (Dr. Soós Adrianna)

Nyugdíjazás egészségügyi szolgálati jogviszonyból (általános nyugdíjazási szabályok, nyugdíj nők 40, nyugdíj melletti munkavégzés) dr. Lupkovics Mariann munkajogász